VIKIPEEDIA

Ambelau keel

Ambelau keel on Indoneesia Ambelau saare põhirahva ambelaude emakeel.

Ambelau keelt kõneleb umbes 5700 inimest (1989)[1], sealhulgas üle 5000 Ambelau saarel (või 7400[2]).

ISO 639-3 keelekood on **amv**.

Ta kuulub Austroneesia hõimkonna Kesk-Ida-Austroneesia keelkonna Kesk-Malai-Polüneesia tsooni Kesk-Maluku haru idarühma, kus ta mõnikord liigitatakse Ambelau alarühma.

Enamikust Buru saare põlisrahvaste keeltest on ambelau keel küllaltki erinev. Ambelau keel ja buru keel ei ole vastastikku arusaadavad[3]. Kõige rohkem ühiseid sõnu (44%) on tal buru keele lõunamurde Masarete murdega.

Näiteid ambelau keele sõnavarast[4][5]:

- *afu* 'tuli'
- *lanire* 'taevas
- *lea* 'päike'
- *elpia* 'saago'
- *rohoi* 'muna'
- *baβu* 'siga'
- *suha* 'kirjutama'
- *empuri* 'valge'
- *?esbí* 'üks'
- *lúa* 'kaks'
- *rélo* 'kolm'
- *fa* 'neli'
- *líma* 'viis'
- *ne* 'kuus'
- *fičo* 'seitse'
- *valo* 'kaheksa'
- *siva* 'üheksa'
- *boro* 'kümme'

Ambelau keele kõnelejad elavad põhiliselt Ambelau saarel ja Buru saare Wae Tawa külas. Murdeerinevusi ei ole.

Ambelaud kasutavad ambelau keelt nii olmes kui ka ühiskondlikus elus, kuigi paljud oskavad indoneesia keelt.

Kirjakeel puudub. Kõnelejate emakeelne kirjaoskus on alla 1%[6].

Ambelau keelt on kõige rohkem uurinud Charles Grimes ja Barbara Dix Grimes 1980ndatel.

Viited

1. Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=amv)
2. Joshua Project (http://www.joshuaproject.net/people-profile.php?peo3=10278&rog3=ID)
3. Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=amv)
4. Collins 1981:36–38
5. WolframAlpha (http://www.wolframalpha.com/input/?i=ambelau&a=*C.ambelau-_*Language-&buttonstates={%22Lexical+properties%22+-%3E+{1%2C+%22Partial%22+-%3E+All}})
6. Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=amv)

Kirjandus

- James T. Collins. Preliminary Notes on Proto-West Central Maluku: Buru, Sula, Taliabo and Ambelau. – Robert Blust (toim). *Historical Linguistics in Indonesia*, *Part 1*, NUSA Linguistic Studies in Indonesian and Languages of Indonesia, Volume 10, Jakarta, Badan Penyelenggara Seri NUSA: 1981, lk 31–45.
- Barbara Dix Grimes. Buru inside out. – L. E. Visser (toim). *Halmahera and beyond*, Leiden 1994.

Välislingid

- Sissekanne saidil Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=amv)
- Ethnologue'i keelekaart (http://www.ethnologue.com/show_map.asp?name=IDM&seq=60)
- Keelekaart saidil mutirzikin.com (http://www.muturzikin.com/cartesasiesudest/13.htm)

Vikisõnastiku artikkel: **ambelau keel**